

Referat af møde i Det Rådgivende Udvalg for SBD - 12. oktober 2022

Hanne Hørl Hansen - mødeleder

Karin Knudsen - referent

1. Velkomst og meddelelser

Referat: Der blev budt velkommen til udvalgets 2 nye medlemmer:

- Maria Sofie Aleberg Rousing; Aarhus Kommunes Biblioteker
- Tove Berg, Københavns Biblioteker

2. Udeståender og opfølgning fra sidst

2.1 Ændringsanmodning vedr. genrebetegnelse (en del af ønsker til visformater)

Anmodningen blev på sidste møde meldt klar fra KOMBIT til Systematic.

Status ved Pernille Saul.

Referat: Pernille/KOMBIT oplyste at tilføjelse af genrebetegnelser i Ciceros visformater har forventet releasedato omkring 01.11.22.

2.2 Materialevurderingen knyttes til alle udgaver

Udestående fra sidste møde:

Ens udgivelse som henholdsvis e-bog og fysisk bog knyttes allerede sammen.

Følgende kan yderligere overvejes:

- den enkle: vi tager fremadrettet udgangspunkt i at sammenknytte nye udgaver til eksisterende materialevurdering: 3-4 min pr. titel.
- den vidtgående: vi undersøger udgaverækken helt tilbage og sammenknytter relevante udgaver: 10 min pr titel.

Det blev fastslået at bibliotekerne vil spare tid hvis man kunne undgå at lede efter den udgave som materialevurderingen er knyttet til.

Der er dog forskellige behov ift. faglitteratur og skønlitteratur.

Forslag 2 er relevant for skønlitteratur.

Forslag 1 vil være ok for faglitteratur.

Da der ikke kom en klar konklusion, blev det besluttet at udvalgsmedlemmerne skal undersøge i baglandet, hvad vi skal gå efter. Kan vi på mødet nå til en konklusion?

Referat: **Undersøgelser på bibliotekerne har vist, at det er i materialevalgssituationen at behovet er størst. Selvom der bliver færre biblioteker der i praksis laver materialevalg på traditionel vis vil man gerne have den enkle model indført. DBC går derfor over til denne praksis.**

2.3 Forlagsbeskrivelser

Udvalget bakkede på foregående møde op om visning af forlagsbeskrivelser. Efterfølgende har det vist sig, at der på titler modtaget fra Publizon allerede er tilknyttet forlagsbeskrivelser, som man kan få adgang til ved via VIP-basen at slå kilden *Omtaler fra forlag* til. Kilden har været beskrevet som ide i forbindelse med det nye bibliotek.dk men er pt. ikke prioriteret og indgår derfor ikke i next pt. Projektlederen for bibliotek.dk vil minde KOMBIT om muligheden.

Referat: **KOMBIT genudsender vejledningen vedr. tilvalg af kilder i VIP-basen. Vejledningen udsendes i Cicero og FBI-Nyt.**

2.5 Selektion af bøger der skal have supplerende biblioteksdata

Har dialog på sidste møde givet anledning til yderligere overvejelser?

På DBC har punktet ikke givet anledning til justeringer.

MEN: foranlediget af en aktuel sag vil vi gerne høre udvalget, hvorvidt følgende kriterie skal fastholdes eller justeres:

Udelades fra SBD-behandling: Engangsmaterialer og bøger, hvor sider til udfyldning udgør en væsentlig del af bogen (ca. 20 % og derover).

Ved Karin Knudsen

Referat: **Udvalget anbefaler at selektionskriteriet fastholdes. Generelt var holdningen at bibliotekerne ikke anser materiale med udfyldning som relevant i udlånsammenhæng, selv om det kan gå ud over enkelte relevante titler.**

Det blev diskuteret om vi skulle sætte 512 *& pro + note på de rene nationalbibliografiske registreringer eller anføre det i felt 990, hvor der var sket et fravalg til SBD grundet udfyldningssider. Da relativt få biblioteker bruger ugefotegnelsen i materialevalget men alene ser på titler med katalogkoden SBD, gik vi bort fra denne tanke.

Udvalget foreslog, at DBC laver en materialevalgsnote på de titler der bliver udtaget til SDB, selvom der er udfyldningssider (under 20 %) i 990, hvor der angives at materialet indeholder <antal> sider til udfyldning eller lignende. En sådan note laves allerede, så det er formentlig et spørgsmål om at være opmærksom herpå, hvis man under ingen omstændigheder vil have materiale med sider til udfyldning.

Det blev aftalt, at DBC samler eksempler sammen på ellers aktuelle titler der bliver bortvalgt grundet udfyldning, for at se om man går glip af noget om aktuelle emner.

DBC orienter om undersøgelsen på et kommende møde i SBD-udvalget.

2.6 Apps i bibliotekssammenhæng

Punktet er som aftalt blevet taget op i NBU – orientering om NBU's behandling heraf.

Ved Hanne Hørhansen

Referat: NBU var ligeledes usikre på om apps bør optages i Nationalbibliografien. KB registrerer allerede lidt danske apps - håndholdt. Problemstillingen er bl.a. at mange apps ikke har egenproduceret indhold. NBU havde aftalt, at DBC og KB undersøger nærmere og afholder et møde om evt. fremtidig optagelse af danske apps.

2.7 Opfølgning på dialog i udvalget om tilføjelser til personnavne

Konklusion: Vi ændrer ikke noget.

Referat: Konklusion: Vi ændrer ikke noget. Det indskræpes at man aldrig anvender "forfatter" som tilføjelse til personnavne.

3. Det gamle guld magasinerne - indledende drøftelse - udsat fra sidste møde

Både på udvalgets møder og i forbindelse med KOMBIT's webinar om søgestrategi og ny strategi for metadata blev de begrænsede søgemuligheder i den ældre litteratur bibliotekerne fortsat har nævnt som en forhindring for hensigtsmæssig formidling. Herudover har KKB via Daniel beskrevet en række uhensigtsmæssigheder i data, der også til en vis grad kredser om denne problemstilling.

For at få et overblik over hvilken opgave en berigelse af gamle data vil være og hvordan noget sådan kunne foretages, har vi dels lavet diverse undersøgelser og gjort os et par overvejelser om hvordan noget sådan kunne foregå.

Bilag: KKB's spørgsmål og DBC's svar herpå.

Bilag: Det gamle guld i magasinerne

Ved Hanne Hørhansen

Referat: Der blev fra et nyt medlem også efterspurgt flere emneord på ældre skønlitterære titler.

Det var ønsket at man ved rettelser i DK5 forsøgte at rette udgåede klassemærker fremfor at flytte dem til 654. Det sker allerede hvor det er muligt.

I de få tilfælde der ikke kan rettes, bruges 654. Det blev derfor ønsket, at 654 gøres søgbart på linje med 652.

Felt 654 er søgbart (sammen med øvrige typer af klassemærker) med cl/lcl. Valideringen bremser visse rettelser som bibliotekerne bør kunne foretage.

Tove Berg, KKB indsender eksempler til DBC, som undersøger hvor fejlen ligger. Generelt opfordres bibliotekerne til at indsende poster som u hensigtsmæssigt bliver stoppet i valideringen.

Genrebetegnelser i 668: DBC undersøger om man kan "oversætte" gamle genrebetegnelser i felt 668 til et emneord eller en genre i henholdsvis 666 *s og 666 *o. Aftalen blev, at felt 668 bevares, også selvom der tilføjes et felt 666.

4. **Skønlitteratur – katalogisering som serie eller flerbindsværk – holder praksis fortsat**

Bilag: Katalogisering af børne- og voksenskønlitteratur, der udkommer i serier

Ved Camilla Riis Petersen

Referat: Til afklaring:

Skal vi i disse situationer – hvor nummereringen indgår som del af fællestitlen eller står mellem fællestitel og specifik titel – hellere trække mod registrering som flerbindsværk? Fordelen ved dette er, at fællestitlen bliver en del af hovedtitlen, og at bøgerne ville blive opstillet samlet på hylden. Ulempen er, at vi vil oprette flere flerbindsværker på det skønlitterære voksen- og børneområde.

Konklusion: Udvalget ser klart Model A som den mest ønskelige praksis. Der kan ses bort fra en betegnelse for nummerering selvom den er anført i forbindelse med hovedtitlen. En sådan betragtes alene som en serienummerering og placeres i 440 *v

5. **Kort udgaveidentifikation på etiketter – mulig forenkling**

Bilag: Kort udgaveidentifikation (felt 250 delfelt b) – mulig forenkling?

Ved Hanne Hørll Hansen

Referat: Konklusion: Etiketten bruges primært ved fremfinding, hvor udgavebetegnelse er essentiel.

Brugen af 250 *b indeholdende minustegn kan ophøre –

Udvalget er indforstået med at konsekvensen af beslutningen er, at der vil blive printet "1. udgave" på en del etiketter.

Brug af 250 b til forkortede udgavebetegnelser reduceres, således at det alene er meget lange udgavebetegnelser, der forkortes. "3. reviderede udgave" er ok uden b – men betegnelser over fx 25 tegn skal forkortes fx "3. reviderede og forøgede udgave" forkortes til "3. udgave".

245 *b ønskes fortsat anvendt ved katalogisering af udenlandske titler til sondring på forlag og serier.

6. Emneord på skønlitteratur: repræsentation, trigger warnings & genrebetegnelse

Vi har holdt møde med repræsentanter for Regnbuenetværket for biblioteksansatte vedrørende bl.a. mulighederne for bedre emnemæssig repræsentation af LGBT+, funktionsnedsatte og etniske minoriteter på skønlitteratur. Vi vil referere fra mødet, dele vores refleksioner på dette område og meget gerne have input fra jer.

I forlængelse af dette emne vil vi gerne vende begreberne trigger warnings og content warnings.

Desuden har vi fået en kundeforespørgelse fra et medlem af forfatterforeningen, der sætter spørgsmålstegn ved genrebetegnelsen *chick lit*. Vi vil derfor gerne høre jeres vurdering af dette genre-emneord og andre beslægtede genrer som fx *lad litt*.

Ved Hanne Lydom Thomsen

Referat: Mødet med Regnbuenetværket: DBC har lavet en emneordsliste på LGBT+ området, som Regnbuenetværket har fået til kommentering. Denne liste ville SBD-udvalget gerne have sendt ud.

Desuden tager DBC et overordnet view på nuværende emneord inden for de 3 kategorier med fokus på mere afbalancerede udtryk. Derudover påtænker DBC at lave mere udfoldede noter på emneordsposterne. Dette afventer Regnbuenetværkets kommentarer.

Udvalget drøftede om vi evt. skal udvide 665 (fiktive hovedpersoner) med bipersoner eller om der skal oprettes et nyt felt med tilhørende indeks for bipersoner. Eftersom at der udgives væsentlig mere litteratur om LGTB+ nu, end bare for få år siden, vil det skævvride søgeresultat med indeksering af bipersoner. Konklusionen er at vi stadig holder fokus på hovedpersoner.

Det blev aftalt at vi evaluerer efter et år, om de mindre tiltag der sættes i gang nu, er tilstrækkelig eller der skal en større indsats til.

Trigger warnings/ content warnings: For at kunne bedømme behov kræves det at titlen er læst. I praksis vil det sige, at det alene er relevant på de titler

lektørerne får til bedømmelse. Det vurderes at dette alligevel er en vanskelig opgave og ligger uden for bibliotekernes ansvar. Samtidig bevæger man sig i et grænseland til censur. Regnbuenetværket drøfter i øvrigt også spørgsmålet om Trigger warnings.

Konklusion: Tiltag om trigger/ content warnings bør – og kommer til dels allerede - fra udgivere. Når dette er tilfældet, gør lektøren i en del tilfælde opmærksom herpå.

Chick lit: konklusion: hvis fx chick lit bruges af udgiver, fortsætter vi med at anvende betegnelsen, der formentlig er på vej ud. Generelt anbefaler udvalget at undgå at målgrupper/generebetegnelser bliver for kønsspecifikke.

DBC's praksis på emneordsområdet er at modernisere hen ad vejen. Vi bevarer ikke gamle betegnelser af historiske og forskningsmæssige hensyn.

7. Påhængsposter, rettelser, beskeder

På opfordring fra Tove Berg: Kan og skal man reducere antallet af rettelser, der medfører påhængspostdannelse? Fx undlade at rette udenlandske titler, hvis en dansk oversættelse klassificeres anderledes? Generelle rettelser i DK5?

Referat: De større biblioteker bruger rigtig meget tid på at hjemtage eksemplarer i forbindelse med rettelser af opstillingsdata, fx kan KKB have op til 130 eksemplarer af en titel. Mindre biblioteker bruger ikke tid på rettelsesmeddelelser hvorfor kataloger sander til.

Det er et forståeligt ønske at der skal rettes mindst muligt i denne kategori, men samtidig efterspørges der konsistens i katalogdata.

Der blev påpeget negative konsekvenser ved modellen med påhængsposter. B.l.a. hvis biblioteket vælger ikke at rette en titel, men beholder opstillingsdata som lokale, vil suppleringskøb hente opstillingsdata fra fællesposten, så nyt eksemplar opstilles anderledes end de tidligere indkøbte uden at dette fremgår af katalogen.

Det vil tidligst blive taget under behandling ifm. det kommende FBS-udbud, hvor visning og søgning af påhængsposter også bør genbesøges. Der opstod dog tvivl på mødet om der er eventuelle fejl i implementeringen af modellen pt. Det blev aftalt at Tove Berg/KKB sender eksempler til DBC. DBC vil ud fra eksempler forfølge posterne gennem systemet og konkludere på mistanken.

Det blev aftalt, at DBC skal udarbejde en statistik på påhængspost-dannelser pga. DBC-rettelser. Statistikken tages op på næste møde i udvalget.

8. Mulighed for at tilvælge beskeder om ændringer på accessionsposter

Da vi på sidste møde diskuterede påhængsposter og rettelsesmeddelelser var der et ønske om at det også blev muligt – som et lokalt tilvalg - at få påhængsposter og besked i y08 om rettelser fra nogle af deltagerne. Er det noget vi skal prioritere?

Ved Line Jung Lindhard

Referat: Jf. pkt. 7. Hvis der indføres rettelsesmeddelelser på accessionsposter, vil omfanget af påhængsposter og rettelsesmeddelelser forøges væsentligt, dette er ikke ønskeligt. Forslaget bortfalder.

9. Evt.

- a) Foreløbig orientering om ønsker til metadata fra DDF i forbindelse med udviklingen af deres børnesite
- b) DBC foreslår et online-temamøde om musik

Referat: Det blev aftalt at DBC indkalder til Temamødet i indeværende år. Udvalgsmedlemmerne overvejer sammensætning af deltagekredsen.